

N:o 40.

Äf Herr **Per Nilsson** från Christiaustads län: *Om ytterligare utsträckning af den kommunala rösträtten.*

Redan vid 1870 års riksdag väckte jag förslag, att Riksdagen ville för sin del besluta, att alla enligt gällande kommunalförfattningar inom kommunen å landet röstberättigade medlemmar må erhålla lika rösträtt, åtminstone då fråga är om val till kommunala befattningar, hvilket förslag jag vid sista riksdag förnyade, ehuru detsamma då ej blef af Lag-Utskottet behandladt. I sitt Utlåtande N:o 21, i anledning af min ofvannberörda motion jemte några andra förslag i samma ämne, yttrade Lag-Utskottet vid 1870 års riksdag följande:

»Anledningen dertill, att i gällande kommunalförfattningar rösträtten blifvit bestämd efter skattegrund och ej per capita bör väl sökas hufvudsakligen i den grundsats, som bjuder att rättigheter och skyldigheter skola motsvara hvarandra; men äfven till någon del i den högre upplysning i förening med större intresse för de kommunala angelägenheterna, som i allmänhet torde kunna förutsättas såsom en följd af den oberoende ställningen och den mera omfattande verksamheten. Det ligger nemligen i sakens natur, att i den mån man förmår bereda sig en säker ekonomisk ställning och utveckla en större verksamhet, hvilken icke är inskränkt uteslutande till det materiella arbetet med egna händer för vinnande af en nödorttig bergning för dagen, i samma mån vidgas synkretsen och skärpes omdömesförmågan, likasom deraf ock i reglen måste betingas ett ökad intresse för det allmänna.»

Att rättigheter och skyldigheter skola motsvara hvarandra, är naturligtvis en i och för sig riktig sats, men deraf följer alldeles icke, såsom Lag-Utskottet förmenat, att rösträtten i kommunala angelägenheter bör bestämmas efter skattegrunden och ej per capita, ty om skattegrunden är rättvis, så drabbar skatten en hvar efter hans *förmåga att betala skatt*, men i sådant fall har den ene, hvad beträffar skattebördan, alldeles *lika stora skyldigheter* och bör följaktligen också hafva *lika stora rättigheter* som den andre: hvarför den olika skatt, som den ena eller andra betalar, icke berättigar till antagande, att skattegrunden bör vara norm för rösträtten.

Lika riktig som den förra, är äfven den andra af Lag-Utskottet uttalade satsen, att, i den mån man förmår bereda sig en säker ekonomisk ställning, i samma mån ökas intresset för allmänna angelägenheter, men långt ifran att utgöra ett skäl emot rösträttens utsträckning, talar denna sats just mera än något annat skäl för densamma; ty lika visst som det är, att intresset för allmänna angelägenheter ökas, i den mån den ekonomiska ställningen förbättras, lika visst är det att, i samma mån intresset för allmänna angelägenheter ökas, hvilket just blifver följden af rösträttens likhet och utsträckning, i samma mån förbättras den ekonomiska ställningen hos de samhällsklasser, som blifva delaktige af rösträtten. Detta låter till en början besynnerligt, men så förhåller det sig i verkligheten, ty i och med detsamma som den fattige arbetaren får rättigheter, får han ett klarare begrepp om sitt eget värde. Denna omständighet blir honom en sporre att söka förbättra sin ekonomiska ställning, hvilket så mycket lättare kan lyckas som arbetsgifvaren anser sig icke kunna med en alltför obetydlig dagspenning godtgöra den arbetare, hvilken har lika rättigheter som han sjelf. Men ju högre arbetslön arbetaren erhåller, desto mindre blir han beroende af arbetsgifvaren, och ju mer oberoende af denne han blir, desto lättare kan han ytterligare stegra arbetslönen. Härtill kommer, att han genom den politiska rösträtten kan medverka till skatternas rättvisa fördelning och således förekomma ett sådant förhållande, som för närvarande eger rum, att genom indirekta skatter på nödvändighetsvaror lefnadskostnaden för den fattige orimligt fördyras. *Den politiska och kommunala rösträttens utsträckning och likhet är således ett direkt medel att förekomma och utrota fattigdomen;* och det är endast okunnigheten om denna stora sanning, som kan förklara, att arbetarebefolkningen på landet så väl som i städerna visar jämförelsevis så litet intresse för denna fråga som förhållandet är.

På grund häraf får jag föreslå.

att Riksdagen ville för sin del besluta, att å landet lika rösträtt vid val till kommunala befattningar må tillkomma hvarje välfrejdad medlem af kommunen, som betalar bevilling efter 2:dra artikeln.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 24 Januari 1872.

Per Nilsson,
från Christianstads län.